पुनर्व्वङ्कमृगं रम्यं काम्यकं काननोत्तमं। मरुभूमेः शिरः स्थानं तृणबिन्दुसरः प्रति। १५१९५
तत्रेमां वसतिं शिष्टां विहरन्तो रमेमहि। ततस्ते पाण्डवाः शीघ्रं प्रययुर्द्वैतकोविदाः।
ब्राह्मणैः सहिता राजन् ये च तत्र सहोषिताः। इन्द्रसेनादिभिश्चैव प्रेष्यैरनुगतास्तदा।
ते यात्वाऽनुसृतैर्म्मार्गैः स्वन्नैः शुचिजलान्वितैः। ददृशुः काम्यकं पुण्यमाश्रमं तपसायुतं।
विविशुस्ते स्म कौरव्या वृता विप्रर्षभैस्तदा। तद्वनं भरतश्रेष्ठाः स्वर्गं सुकृतिनो यथा।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि युधिष्ठिरमृगस्वप्नदर्शने सप्तपञ्चाशदधिकद्विशततोऽध्यायः।समाप्तञ्च मृगस्वप्नोद्भवपर्व्व॥२५७॥

॥ अथ व्रीहिद्रौणिकपर्व्व ॥ ११ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ वने निवसतां तेषां पाण्डवानां महात्मनां। वर्षाण्येकादशातीयुः कृच्छ्रेण भरतर्षभ। १५२००
फलमूलाशनास्ते हि सुखार्हा दुःखमुत्तमं। प्राप्तकालमनुध्यान्तः सेहिरे वरपूरुषाः।
युधिष्ठिरस्तु राजर्षिरात्मकर्म्मापराधजं। चिन्तयन् स महाबाहुर्भ्रातॄणां दुःखमुत्तमं।
न सुष्वाप सुखं राजा हृदि शल्यैरिवार्पितैः। दौरात्म्यमनुपश्यंस्तत् कलिं द्यूतोद्भवस्य हि।
संस्मरन् परुषा वाचः सूतपुत्रस्य पाण्डवः। निःश्वासपरमो दीनो बिभ्रत् कोपविषं महत्।
अर्ज्जुनो यमजौ चेमौ द्रौपदी च यशस्विनी। स च भीमो महातेजाः सर्व्वेषामुत्तमो बली। १५२०५
युधिष्ठिरमुदीक्षन्तः सेहुर्दुःखमनुत्तमं। अवशिष्टमल्पकालं मन्वानाः पुरुषर्षभाः।
वपुरन्यदिवाकार्षुरुत्साहामर्षचेष्टितैः। कस्यचित्त्वथ कालस्य व्यासः सत्यवतीसुतः।
आजगाम महायोगी पाण्डवानवलोककः। तमागतमभिप्रेक्ष्य कुन्तीपुत्रो युधिष्ठिरः।
प्रत्युद्गम्य महात्मानं प्रत्यग्रहीद्यथाविधि। तमासीनमुपासीनः शुश्रूषुर्नियतेन्द्रियः।
तोषयन् प्रणिपातेन व्यासं पाण्डवनन्दनः। तानवेक्ष्य कृशान् पौत्रान् वने वन्येन जीवतः। १५२१०
महर्षिरनुकम्पार्थमब्रवीद्वाष्पगद्गदं। युधिष्ठिर महाबाहो शृणु धर्म्मभृतांवर।
नातप्ततपसो लोके प्राप्नुवन्ति महत् सुखं। सुखदुःखे हि पुरुषः पर्य्यायेणोपसेवते।
न ह्यनन्तं सुखं कश्चित् प्राप्नोति पुरुषर्षभ। प्रज्ञावांस्त्वेव पुरुषः संयुक्तः परया धिया।
तद्यास्तमनश्चो हि न हृष्यति न शोचति। सुखमापतितं सेवेद्दुःखमापतितं वहेत्।
कालप्राप्तमुपासीत शस्यानामिव कर्षकः। तपसो हि परं नास्ति तपसा विन्दते महत्। १५२१५
नासाध्यं तपसः किञ्चिदिति बुध्यस्व भारत। सत्यमार्ज्जवमक्रोधः संविभागो दमः शमः।
अनसूया विहिंसा च शौचमिन्द्रियसंयमः। पावनानि महाराज नराणां पुण्यकर्म्मणां।
अधर्म्मरुचयो मूढास्तिर्य्यग्गतिपरायणाः। कृच्छ्रयोनिमनुप्राप्ता न सुखं विन्दते जनाः।
इह यत् क्रियते कर्म्म तत्परत्रोपभुज्यते। तस्माच्छरीरं युञ्जीत तपसा नियमेन च।
यथाशक्ति प्रयच्छेत संपूज्याभिप्रणम्य च। काले प्राप्ते च हृष्टात्मा राजन् विगतमत्सरः। १५२२०
सत्यवादी लभेतायुरनायासमथार्ज्जवं। अक्रोधनोऽनसूयश्च निवृत्तिं लभते परां।